

Nr 28.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag ur kyrkofonden under budgetåret 1935/1936 för biträde vid handläggning av ecklesiastika boställsärenden och vad därmed äger samband; given Stockholms slott den 16 januari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokoll över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 16 januari 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNESTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet Engberg anför:

Jämlikt stadgande i åttonde punkten 6 § lagen den 30 augusti 1932 (nr 404) om kyrkofond må anslag, som Konungen och riksdagen finna skäligen ställa till vederbörande statsdepartements förfogande för anlåtande av biträde vid handläggning av ecklesiastika boställsärenden och vad därmed äger samband, utgöras av kyrkofonden.

Det sammansatta andra lag- och jordbruksutskott, som vid 1932 års riksdag handlade frågorna om en förändrad förvaltningsordning för den ecklesiastika jorden, har i sitt i ämnet avgivna utlåtande nr 8 anført följande beträffande behovet av omförmälda anslag:

Sammanhållandet av den organisation av boställsförvaltningen och kontrollen därav, som tillskapades genom nu föreslagna boställsordning, skulle framdeles komma att ligga i Kungl. Maj:ts hand och närmast ankomma på ecklesiastikdepartementet. Kostnaderna för biträde, som departementet — utöver eljest tillgänglig arbetskraft — kunde behöva anlita för fullgörande av de särskilda uppgifter, vilka sålunda komme att åvila departementet, torde böra bestridas av kyrkofondsmedel. Den ytterligare sakkunskap, som kunde finnas behöflig för avgörande av hithörande frågor, vilka komme under Kungl. Maj:ts och särskilt regeringsrättens bedömande, torde finnas att tillgå hos de myndigheter, till vilka ärenden angående jordbruk och skogsbruk eljest plägade remitteras.

Utskottet har vidare i samband med beräklandet av kostnaderna för den nya förvaltningsorganisationen uttalat — under framhållande tillika, att departementets behov av biträde vid boställsärendenas handläggning säkerligen komme att växla — att behovet sannolikt bleve störst tiden närmast efter lagens ikraftträdande. Såsom ett ungefärligt genomsnitt räknade utskottet med ett belopp av 12,000 kronor.

Mot utskottets sålunda gjorda uttalanden fann riksdagen icke och sedermera ej heller kyrkomötet anledning till erinran.

Den nya ordning för förvaltningen av de ecklesiastiska boställena, som genomfördes av 1932 års riksdag och kyrkomöte, innebär i huvudsak, att förvaltningen överflyttats från länsstyrelserna, domkapitlen och vissa centrala ämbetsverk, beträffande löneboställena, i vissa avseenden till vederbörande pastorat och, i fråga om allmänna kyrkohemman, till de nyinrättade stiftsnämnderna.

Såsom riksdagsutskottet framhållit ligger dock fortfarande den sammanhållande kontrollen av den nya förvaltningsorganisationen i Kungl. Maj:ts hand. Kungl. Maj:t har sålunda att utse vissa ledamöter i stiftsnämnderna, att utnämna stiftsjägmästare och årligen anvisa erforderliga anslag för dessa nämnders verksamhet ävensom att reglera vissa frågor rörande boställsnämnderna och deras verksamhet. Vidare hänskjutas årligen ett synnerligen stort antal ärenden direkt avseende enskilda boställen — av vilka ärenden ett flertal fordra en mycket arbetskrävande och tidsödande beredning — till Kungl. Maj:ts avgörande. I första hand torde därvid böra erinras om det stora antalet besvärsmål över stiftsnämnds beslut, vilka skola avgöras av Kungl. Maj:t. Ytterligare har Kungl. Maj:t att — utom i fråga om friköpsärenden — meddela tillstånd till försäljning av kyrklig jord samt att i ärenden angående friköp pröva besvär över kammarkollegiets beslut. Slutligen handläggas av Kungl. Maj:t även ärenden angående prästgårdars anordnande, skötseln av större boställsskogar och flera andra hithörande spörsmål ävensom ärenden, som direkt beröra kyrkofondens intressen.

I allmänhet torde de uppgifter, som sålunda enligt den nya boställslag-

stiftningen åvila Kungl. Maj:ts kansli, kunna fullgöras av ecklesiastikdepartementets eljest tillgängliga arbetskrafter. Behov torde dock komma att föreligga av tillfällig förstärkning av departementets arbetskrafter för beredning och handläggning av ecklesiastika boställsärenden och vad därmed äger samband. Kostnaderna härför synas jämlikt nyssberörda stadgande i kyrkofondslagen böra bestridas av kyrkofondens medel. Det synes mig därför erforderligt, att det av utskottet såsom genomsnitt beräknade beloppet av 12,000 kronor för år ställes till Kungl. Maj:ts förfogande ur kyrkofonden för att i mån av behov användas för omförmälda ändamål. Anslaget torde nu böra begäras av riksdagen för budgetåret 1935/1936.

Jag hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva att för anlitande av biträde vid handläggning av ecklesiastika boställsärenden och vad därmed äger samband må för budgetåret 1935/1936 i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå ett belopp av högst 12,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall till riksdagen avlätas.

Ur protokollet:

Gösta Lagergrehn.
